

Research Paper

Investigating the Factors Affecting Administrative Corruption in Selected Oil-producing Countries with a Regional Development Planning Approach: Using the Quantile Panel Model

Reza Homayounifar^{*1}, Naser Shafiei Sabet²

1. PhD Student in International Economics, Aligudarz Branch, Islamic Azad University, Aligudarz, Iran
2. Assistant Professor, Department of Economics, Yazd Branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran

Received: 2020/05/10

Accepted: 2020/06/20

PP: 1- 14

Use your device to scan and
read the article online

Keywords:

Corruption, Democracy,
Regional Development,
Bureaucracy, Quantum ,
Model Oil-producing Countries.

Abstract

Corruption reduces economic growth by reducing investment, reducing the use of public services, and increasing inequality, with negative economic, political, and social consequences. Therefore, the study of corruption and the factors affecting it is one of the issues that have been considered by economists and regional development policy makers. The purpose of this paper is to investigate the factors affecting corruption in oil-producing countries in the period 1996-2019. In view to regional development, and in this regard, the Quantile panel method has been used. Because the countries in question have different income levels, they are divided into two groups; Countries with high per capita incomes and countries with low incomes are classified. Research shows that increasing economic growth, democracy and improving the distribution of income in both groups of countries can reduce corruption. On the other hand, the increase in the two variables "government-to-GDP ratio" and "bureaucratic index" in low-income oil-producing countries increases corruption; while in high-income oil-producing countries, it leads to an improvement in the corruption index.

Citation: Reza Homayounifar, Naser Shafiei Sabet, Investigating the Factors Affecting Administrative Corruption in Selected Oil-producing Countries with a Regional Development Planning Approach: Using the Quantile Panel Model, Journal of Regional Planning, Vol 11. Issue 41, Marvdasht, PP 1-14.

DOI: 10.30495/jzpm.2021.4154

*** Corresponding author:** Reza Homayounifar

Address: PhD Student in International Economics, Islamic Azad University, Aligudarz Branch, Aligudarz, Iran

Tell: +98917360200

Email: rezahomauni@yahoo.com

Extended Abstract

Introduction

Due to the significant negative consequences of corruption in recent years, the problem of corruption and the factors affecting it have been considered by many economists and regional development policymakers. Corruption reduces economic growth by reducing investment, reducing the use of public services, and increasing inequality, with negative economic, political, and social consequences. Therefore, the present study examines the factors affecting the corruption index using the Quantile regression approach in oil-producing countries. The main advantage of Quantile regression is that it determines the effect of factors affecting corruption during different parts of the corruption index. According to the purpose of this study, the study tests the following hypotheses: Economic growth has a negative and significant impact on corruption in oil-producing countries. 1 Income inequality has a positive and significant effect on corruption in oil-producing countries. 2 Democracy has a negative and significant impact on corruption in oil-producing countries. 3 Bureaucracy has a negative and significant impact on corruption in oil-producing countries. 4 The size of the government has a positive and significant effect on corruption in oil-producing countries

Methodology

In this study, the method used is the Quantile panel method. Because the countries in question have different income levels, they are divided into two groups; Countries with high per capita incomes and countries with low incomes are classified. Research shows that increasing economic growth, democracy and improving the distribution of income in both groups of countries can reduce corruption. On the other hand, the increase in the two variables "government-to-GDP ratio" and "bureaucratic index" in low-income oil-producing countries increases corruption; while in high-income oil-producing countries, it leads to an improvement in the corruption index.

:Consider a simple panel model

$$y_{it} = x'_{it}\beta_0 + c_i + \epsilon_{it}$$

Where i represent countries and t is time. y_{it} And x'_{it} represents the economic growth and removal of regressors, respectively. β And u also indicate the removal of parameters and the disruption component, respectively. In Quantile regression, conditional distribution is used to combine several different functions. Each multiple regression also provides a unique point of conditional distribution. By placing the regression of several polygons together, a complete distribution of the original conditional distribution is provided. $Quant_{\theta}(y_{it}, x_{it})$ Indicates θ conditional Quantile from the y_{it} levels given by.

$$Quant_{\theta}(y_{it} | x_{it}, c_i) = x'_{it}\beta + c_i \quad (7)$$

In this connection, the c is the effect of displacement depends on the conditional variable Quantile. It is important to study polygonal regression in studies that have asymmetric distribution, distribution with broad sequences.

Discussions and Findings

The findings show that in low-income oil-producing countries, the economic growth index in the second and third sections (fluctuations) has a positive and significant effect on the corruption reduction index. The ratio of government expenditures to GDP, has a negative and significant effect on the Corruption Reduction Index until the sixth section. Therefore, it can be said that in low-income oil-producing countries, increasing government spending has not been effective and has increased corruption. Also, the effect of the bureaucratic index on the corruption reduction index in all parts (sections), with the exception of the second and third sections is negative and significant. This result shows that in low-income oil-producing countries, the policies implemented to improve bureaucracy are ineffective due to the government's significant role. The effect of democracy on the issue of reducing corruption in oil-producing countries with low per capita income is positive in all sections except the first one and its mean full at a 99% percent confidence level. In other words, increasing democracy, which can manifest itself in media

freedom and economic transparency, can pave the way for a reduction in the corruption index. The effect of the Gini coefficient index is on reducing negative and significant administrative corruption (with the exception of Decade 9). Therefore, increasing the Gini coefficient, which means more inequality in income distribution, will lead to an increase in corruption.

Conclusion

Based on the estimates of the quantum panel model for oil-producing countries with high per capita income, the variable of economic growth has a significant and significant effect on reducing corruption in the sixth to ninth quarters (sections). Therefore, increasing economic growth in the last few weeks could lead to a reduction in corruption. The ratio of government expenditures to GDP in all parts, with the exception of the second and fifth sections, has a positive and significant effect on the Corruption Reduction Index. In other words, government management and spending

in oil-producing countries with high per capita incomes is targeted and can help reduce corruption. In this regard, considering the effectiveness of government policies, the effect of bureaucracy on reducing administrative corruption in all sections, with the exception of the fifth section, is positive and significant. The Democracy Index also has a positive and significant effect on reducing corruption in all sections except the first and fifth sections. Thus, increasing democracy through various factors such as media freedom can help reduce corruption. In the end, the Gini coefficient in all sections with the exception of the first and fifth sections has a negative effect and reduces the level of corruption in the level of 99% confidence. Thus, an increase in the Gini coefficient, which means greater inequality, will increase corruption in high-income oil-producing countries

مقاله پژوهشی

بررسی عوامل مؤثر بر فساد اداری در کشورهای منتخب تولیدکننده نفت با رویکرد برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای: کاربرد مدل پانل کوانتایل

رضا همایونی فر^۱، جلیل توتونچی^۲

۱. دانشجوی دکتری رشته اقتصاد بین‌الملل، واحد الیگودرز، دانشگاه آزاد اسلامی، الیگودرز، ایران

۲. استادیار گروه اقتصاد، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران

چکیده

فساد از طریق کاهش سرمایه‌گذاری، کاهش استفاده از خدمات عمومی و افزایش نابرابری موجب کاهش رشد اقتصادی شده و تبعات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی منفی را به دنبال دارد. بررسی فساد و عوامل مؤثر بر آن یکی از موضوعاتی است که مورد توجه اقتصاددانان و سیاست‌گذاران توسعه منطقه‌ای قرار گرفته است. هدف مقاله حاضر بررسی عوامل مؤثر بر فساد اداری در کشورهای تولیدکننده نفت در بازه زمانی ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۷ با نگرش توسعه منطقه‌ای است و در همین راستا از روش پانل کوانتایل استفاده شده است. از آنجا که کشورهای مطالعه‌شده سطح درآمدی متفاوتی دارند به دو گروه کشورهای با سطح درآمد سرانه بالا و کشورهای با سطح درآمد پایین طبقه‌بندی شده‌اند. نتایج نشان می‌دهد که در هر دو گروه از کشورها افزایش رشد اقتصادی، دموکراسی و بهبود توزیع درآمد می‌تواند موجب کاهش فساد شود. از سوی دیگر افزایش دو متغیر «نسبت هزینه‌های دولت به GDP» و «شاخص بروکراسی» در کشورهای تولیدکننده نفت با سطح درآمد پایین موجب افزایش فساد می‌شود؛ در حالی که در کشورهای تولیدکننده نفت با سطح درآمدی بالا به بهبود شاخص فساد اداری منجر می‌شود.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۲/۲۱

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۳/۳۱

شماره صفحات: ۱-۱۴

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

واژه‌های کلیدی:

فساد اداری، دموکراسی، توسعه منطقه‌ای، بروکراسی، مدل کوانتایل، کشورهای تولیدکننده نفت.

استناد: همایونی فر، رضا، توتونچی، جلیل (۱۴۰۰): بررسی عوامل مؤثر بر فساد اداری در کشورهای منتخب تولیدکننده نفت با رویکرد برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای: کاربرد مدل پانل کوانتایل، فصلنامه برنامه ریزی منطقه ای، سال ۱۱، شماره ۴۱، مردادشت: صص

DOI: 10.30495/jzpm.2021.4154

^۴ نویسنده مسئول: رضا همایونی فر

نشانی: دانشجوی دکتری رشته اقتصاد بین‌الملل، دانشگاه آزاد اسلامی واحد الیگودرز، الیگودرز، ایران

تلفن: ۰۹۱۷۳۰۶۰۲۰۰

پست الکترونیکی: rezahomauni@yahoo.com

مقدمه:

با توجه به تبعات منفی قابل توجه فساد در سال‌های گذشته، مشکل فساد اداری و عوامل مؤثر بر آن مورد توجه بسیاری از اقتصاددانان و سیاست‌گذاران توسعه منطقه‌ای قرار گرفته است. مطابق آنچه بانک جهانی بیان کرده است، فساد بزرگ‌ترین مانع در برابر توسعه اجتماعی و اقتصادی کشورها به شمار می‌رود (World Bank, 2001). بر اساس مطالعه رز-اکرمین^۳ (۱۹۷۵) فساد زمانی رخ می‌دهد که نهادهای رسمی از موقعیت عمومی خود برای منافع شخصی استفاده کنند. بر این اساس فساد به صورت «سوءاستفاده از قدرت عمومی برای سود شخصی» تعریف می‌شود. از سوی دیگر، می‌توان گفت دلیل فساد فقط رفتار غیراخلاقی فردی نیست که درگیر آن است، بلکه از طریق قدرت اختیاری و اقتدارگرا نیز پشتیبانی می‌شود. فساد یکی از مشکلات عمده و قابل توجه در کشورهای دارای وفور منابع طبیعی است. به طوری که با وجود منابع طبیعی سرشار، نهادهای ناکارآمد و فساد یکی از مهم‌ترین دلایل ضعف عملکرد این کشورها در نظر گرفته می‌شود. برخی از تحقیقات نشان دادند که درآمدهای سرشار منابع طبیعی مانند نفت و گاز یکی از مهم‌ترین عوامل در بروز فساد در این کشورها به شمار می‌رود. یوشی و همکاران^۴ (۲۰۱۲) بیان می‌کنند که وفور منابع طبیعی به‌ویژه نفت اغلب با رشد اقتصادی پایین، فقر، بیکاری و فساد گسترده همراه است و اثرات نامطلوبی همانند کاهش رقابت‌پذیری بخش‌های اقتصادی (به‌واسطه تقویت نرخ ارز حقیقی)، بی‌ثباتی درآمدهای حاصل از صادرات منابع، نبود مدیریت صحیح درآمدها، شکل‌گیری نهادهای ضعیف، ناکارا و فاسد را به همراه دارد. لذا بررسی میزان تأثیر عوامل اقتصادی، اجتماعی و سیاسی این کشورها بر فساد و مشخص شدن این اثرات می‌تواند سیاست‌گذاران کلان را برای مبارزه با فساد یاری کند. از این رو در تحقیق حاضر به بررسی عوامل مؤثر بر شاخص فساد اداری با استفاده از رویکرد رگرسیون کوانتایل^۵ برای کشورهای تولیدکننده نفت می‌پردازیم. مزیت اصلی رگرسیون کوانتایل این است که اثر عوامل مؤثر بر فساد را در طی چندک‌های مختلف شاخص فساد اداری مشخص می‌کند. با توجه به هدف تحقیق در این مطالعه به آزمون فرضیات زیر می‌پردازیم:

۱. رشد اقتصادی تأثیر منفی و معناداری بر فساد در کشورهای تولیدکننده نفت دارد.
۲. نابرابری درآمد تأثیر مثبت و معناداری بر فساد در کشورهای تولیدکننده نفت دارد.
۳. دموکراسی تأثیر منفی و معناداری بر فساد در کشورهای تولیدکننده نفت دارد.

۱. بوروکراسی تأثیر منفی و معناداری بر فساد در کشورهای تولیدکننده نفت دارد.
۲. اندازه دولت تأثیر مثبت و معناداری بر فساد در کشورهای تولیدکننده نفت دارد.

در ادامه، این مقاله به صورت زیر سازمان‌دهی شده است. در بخش دوم و سوم به ترتیب به بیان مبانی نظری و پیشینه‌های تحقیق پرداخته‌ایم. بخش چهارم به توضیح روش‌شناسی تحقیق اختصاص دارد. در بخش پنجم و ششم نیز برآورد مدل و نتیجه‌گیری بیان می‌شود.

مبانی نظری:

سیاست‌گذاری منطقه‌ای به مفهوم وسیع، در ارتباط با جنبه‌های فضایی توزیع فعالیت‌هایی که در فرایند بازتولید به کار می‌روند مطرح است. بدین مفهوم یکی از زیربخش‌های هدایت‌کننده برنامه‌ریزی ملی به شمار می‌آید. به عبارتی، توسعه ملی، مظهر و بروز خود را در هر یک از مناطق سرزمین نشان می‌دهد و برآیند توسعه ملی نیز همان توسعه تک‌تک مناطق است. در واقع تقسیم کار منطقه‌ای و استقرار بهینه فعالیت‌ها و ظرفیت‌های مولد دربرگیرنده خصوصیات اکولوژیکی، اقتصادی و اجتماعی متعددی است که مجموعاً ساختارهای منطقه‌ای توسعه ملی را شکل می‌دهند و برنامه‌ریزی ملی بدون توجه به آن‌ها به موفقیت چندانی دست نخواهد یافت. بنابراین توجه به تفاوت‌های منطقه‌ای و غلبه کردن بر تفاوت‌های موجود در سطوح توسعه هر یک از مناطق به منظور ایجاد ساختار منطقی تقسیم کار و ایجاد انواع تخصص که با بهترین وجه وظایف توسعه ملی را برآورد سازند، ارتباط برنامه‌ریزی ملی با برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای را بیش از پیش ضروری می‌نماید. بر این مبنا راهبردهای ملی توسعه منطقه‌ای با هدف‌ها، مقیاس‌ها و روش‌های خاص، نیز به‌عنوان سیاست‌گذاری منطقه‌ای قلمداد می‌شود.

در چند دهه اخیر توزیع نابرابر رفاه و ثروت در میان مناطق و شهرها به عاملی برای نگرانی محققان و سیاست‌گذاران تبدیل شده است. از لحاظ آکادمیک و سیاست‌گذاری نیز، مناطق همیشه هم تمایل به همگرایی با وضع موجود داشته و هم به دنبال برون‌رفت از وضع موجود بوده‌اند. بر همین اساس رویکردهای غالب به مطالعه مناطق نیز همواره در طول زمان تمایل به تغییر و تحول داشته‌اند (Wheeler, 2002: 267-270). وجود چنین شرایطی موجب توجه گسترده به مبحث توسعه و نابرابری فضایی شده است. نابرابری فضایی را می‌توان توزیع نابرابر فرصت‌ها و موانع اجتماعی در فضا دانست. نابرابری فضایی که شکل بارز آن نابرابری منطقه‌ای است در هر

³. Rose-Acherman 1967

⁴. Ushi, et al.

⁵. Quantile regression

رانت‌جویی فراهم می‌کند که سیاستمداران و بروکرات‌ها را به فساد بیشتری هدایت می‌کند (Ackerman, 1978: 12-16) در این دیدگاه اگر دولت‌ها خدمات عمومی سرانه پایینی را ارائه دهند، متقاضیان خدمات عمومی وسوسه خواهند شد که به مسئولان بخش عمومی رشوه دهند تا سهمیه بیشتری از خدمات عمومی را صاحب شوند؛ به عبارت دیگر، بخش دولتی بزرگ‌تر ممکن است فرصت‌هایی برای فساد ایجاد کند. برخلاف فرضیه بالا فرضیه دوم چنین استدلال می‌کند که اندازه بزرگ‌تر دولت، سیستم نظارت و توازن و پاسخ‌گویی را تقویت می‌کند که در نتیجه افزایش در اندازه دولت باعث کاهش فساد خواهد شد. این دیدگاه از این حقیقت برداشت می‌شود که کشورهای توسعه‌یافته عموماً دولت‌های بزرگ‌تر و فساد کمتری نسبت به کشورهای در حال توسعه دارند. مخصوصاً در کشورهای حوزه اسکاندیناوی اندازه دولت بیشتر از سایر کشورهای توسعه‌یافته است؛ اما کمترین فساد را دارند.

تصمیم به شرکت در فساد، مانند هر جرمی، به ترکیبی از اندازه پاداش دریافتی، احتمال تشخیص و اندازه مجازات پس از رفتارشدن بستگی دارد. باوری که به‌طور عمومی وجود دارد این است که یک رسانه آزاد و مستقل به همراه سایر نهادها می‌تواند از مهم‌ترین بخش‌های کشف فساد باشد و بنابراین به‌عنوان عاملی بازدارنده در مورد فساد عمل کند. عموماً آزادی بیان و آزادی رسانه‌ها به‌عنوان یکی از حقوق مهم انسان‌ها و یک ابزار کنترلی قوی در برابر تخلفات در نظر گرفته می‌شود. رسانه مستقل یکی از مؤثرترین نهادها برای فاش کردن تخطی‌های صورت‌گرفته مقامات دولتی است چون یک خبرنگار و روزنامه‌نگار مستقل انگیزه‌ای قوی برای کشف و برملا کردن تخلفات دارد. کشورهایی با رسانه‌های آزاد، در صورت ثبات سایر شرایط، نسبت به کشورهایی که رسانه‌ها تحت کنترل و سانسور هستند، فساد کمتری دارند (Esfahani, 2017: 157-170). در ادامه به تعدادی از مهم‌ترین مطالعات تجربی مرتبط با موضوع اشاره می‌شود:

سولمانا و کپینبارا (۲۰۱۸) در مطالعه خودشان به بررسی رابطه بین فساد و نابرابری درآمد پرداختند. در این تحقیق فساد، متغیر مستقل و نابرابری درآمد، متغیر وابسته است. برای این منظور از داده‌های پانل برای ۴۸ کشور از سال ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۶ استفاده شده است. برخلاف نتایج قبلی، نتایج تحقیق در کشورهای توسعه‌یافته نشان می‌دهد سطوح بالاتر نابرابری درآمد با سطوح کمتر فساد در ارتباط است. قانیه و هاستیادی (۲۰۱۷) در مطالعه‌ای به بررسی عوامل مختلف سیاسی، اجتماعی و

جامعه‌ای می‌تواند جنبه‌های مختلف به خود گیرد، که اشکال قابل‌رویت آن در کشورهای در حال توسعه عبارت است از: نابرابری بین شهر و روستا، نابرابری بین شهرهای بزرگ و کوچک، نابرابری جغرافیایی در شهرهای بزرگ، نابرابری بین مناطق محروم. فساد یکی از عواملی است که به نابرابری توسعه منطقه‌ای منجر می‌شود. مزایای فساد به‌وسیله قدرت اختیاری رسمی و رانت اقتصادی مرتبط با آن تعیین می‌شود و هزینه آن به احتمال تشخیص و مجازات بستگی دارد. از این‌رو، مقررات‌گذاری‌ها و اعطای قدرت از طریق اختیارات مقامات دولتی روی فساد تأثیر می‌گذارد. این اختیارات ممکن است به جای آنچه که برای جامعه بهتر است، به وسوسه‌ها و فرصت‌هایی برای پیگیری منافع شخصی منجر شود (Soreinde, 2014: The World Bank).

از متداول‌ترین متغیرهایی که می‌تواند بر فساد در جامعه اثرگذار باشد، درآمد و درآمد سرانه است (Persson et al., 2003: 958-989; Damania et al., 1989-390-363: 2004). واقعیت قابل توجه در مورد فساد این است که در کشورهای فقیرتر، فساد بالاتر است. برای مثال، ۱۰ کشور که حداقل فساد را از نظر مؤسسه شفافیت بین‌المللی در سال ۲۰۱۴ در میان دیگر کشورها دارند نظیر نیوزلند، هلند و کانادا، به‌طور متوسط درآمد سرانه حقیقی معادل ۳۷۱۴۴ دلار داشتند و ۱۰ کشور که بیشترین فساد را داشتند نظیر هائیتی و افغانستان، به‌طور متوسط درآمد سرانه حقیقی معادل ۴۵۵ دلار داشتند. به‌طور کلی افزایش فساد از طریق کانال‌های مختلفی به افزایش نابرابری درآمد و فقر منجر می‌شود (Gupta et al., 2002: 23-45; Li et al., 2000: 155-185). افزایش فساد با کاهش رشد اقتصادی و افزایش انحراف در سیستم مالیاتی کشورها به افزایش نابرابری درآمد منجر می‌شود؛ بنابراین، افزایش فساد می‌تواند بر سیاست‌های دولت اثرگذار بوده و از این طریق بر نابرابری درآمد اثرگذار باشد. برای اجرای سیاست‌های اقتصاد کلان لازم است محیط نهادی و اقتصادی کشور شفافیت لازم را داشته باشند این در حالی است که وجود فساد یکی از عوامل اصلی مؤثر بر عدم شفافیت و ناکارآمدی سیاست‌های دولت به شمار می‌رود. از سوی دیگر، می‌توان چنین بیان کرد که افزایش نابرابری درآمد می‌تواند از طریق تغییر نرخ مالیات زمینه افزایش فساد را فراهم کند. اندازه دولت یکی دیگر از عواملی است که در ایجاد فساد نقش مؤثری ایفا می‌کند. مطالعات مختلف پیرامون علیت و جهت رابطه بین اندازه دولت و شاخص فساد صورت گرفته است. به‌طور کلی دو فرضیه پیرامون رابطه بین اندازه دولت و فساد وجود دارد. در فرضیه اول، افزایش اندازه دولت، فرصت‌های بیشتری برای

6. Sulemana & Kpienbaareh

7. Ghaniy & Hastiadi

مطالعه‌ای تأثیر اشتغال زنان در بخش عمومی بر فساد مالی را بررسی کردند. برای این منظور با استفاده از داده‌های آماری ۴۵ کشور منتخب شامل ایران طی دوره زمانی ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۳ تأثیر سهم نسبی اشتغال زنان در کل اشتغال بخش عمومی هم‌زمان با دیگر متغیرهای تأثیرگذار از جمله حاکمیت قانون، درجه بازبودن و تولید ناخالص داخلی سرانه بر متغیر وابسته فساد مالی مطالعه شد. نتایج حاصل از برآورد الگو به روش اقتصادسنجی داده‌های تابلویی منعکس می‌کند که در پی افزایش سهم نسبی اشتغال زنان در کل اشتغال بخش عمومی، فساد مالی کاهش می‌یابد. رحمانی و اصفهانی (۱۳۹۵) در مطالعه‌ای به بررسی اثر ترکیب فعالیت‌های اقتصادی بر روی فساد پرداختند. در این بررسی از شش متغیر فساد، دموکراسی، درآمد سرانه، رانت حاصل از صادرات نفتی، نسبت ارزش افزوده بخش صنعت به تولید ناخالص داخلی و نسبت ارزش افزوده بخش خدمات به تولید ناخالص داخلی استفاده شده است. نتیجه‌ای که به دست آمده است نشان می‌دهد که متغیرهای رانت حاصل از صادرات نفتی و ارزش افزوده بخش خدمات اثر مثبت بر فساد دارند و زمانی که این متغیرها افزایش می‌یابند فساد افزایش می‌یابد. همچنین متغیرهای نسبت ارزش افزوده بخش صنعت به تولید ناخالص داخلی و درآمد سرانه اثر منفی بر فساد دارند و زمانی که این متغیرها افزایش می‌یابند، فساد کاهش می‌یابد. همچنین دموکراسی اثر معناداری بر فساد نخواهد داشت.

انواری و همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه‌ای به صورت تجربی و تئوری به بررسی تأثیر هم‌زمان اثر فساد دولتی و آزادسازی حساب مالی بر رشد اقتصادی پرداختند. نتایج حاصل از مدل گشتاورهای تعمیم‌یافته نشان می‌دهد که تعامل میان آزادسازی مالی و فساد دولتی منفی است و بیانگر این حقیقت است که بخشی از اثر آزادسازی مالی بر رشد اقتصادی با افزایش نرخ فساد کاهش می‌یابد. دل‌انگیزان و همکاران (۱۳۹۳) در مطالعه‌ای به بررسی این سؤال پرداختند که آیا سطح دانش‌بنیانی می‌تواند رابطه فساد و رشد اقتصادی را تحت تأثیر قرار دهد؟ نتایج نشان داد در گروه کشورهای با اقتصاد دانش‌بنیان بالا، کنترل فساد مالی آثار مثبتی بر رشد اقتصادی داشته؛ اما در گروه با اقتصاد بنیان متوسط، کنترل فساد مالی باعث کاهش رشد اقتصادی شده است. همچنین پایداری در کنترل فساد تأثیر مثبتی بر رشد اقتصادی در گروه اول و تأثیر منفی در گروه دوم داشته است. به طور کلی با توجه به بررسی‌های انجام گرفته و مرور پیشینه‌های تحقیق در اغلب موارد ارتقای شاخص‌های نهادی، شاخص‌های اقتصادی و شاخص‌های سیاسی در کاهش فساد تأیید شده یا مبهم است. در این مقاله استفاده از ترکیب کشورهای تولیدکننده نفت

اقتصادی که از طریق شاخص‌های توسعه و شاخص‌های مختلف اندازه‌گیری می‌شود، بر سطح فساد در ۹۲ کشور مشاهده شده در سال ۲۰۱۴ پرداختند. نتایج نشان می‌دهد که سطح توسعه، درجه دموکراسی، آزادی اقتصادی، سطح تحصیلات، ثبات سیاسی و دین تأثیر قابل توجهی بر سطح درک فساد دارد. با این حال، تفاوت قابل توجهی بین کشورهای توسعه‌یافته و کشورهای توسعه‌نیافته وجود دارد. کالان بورن و لسمن^۸ (۲۰۱۳) به بررسی اثر دموکراسی و آزادی رسانه‌ها بر فساد پرداخته‌اند. نتایج نشان داده است که انتخابات دموکراتیک، تنها برای کنترل فساد مؤثر است و نقشی در کاهش فساد ندارد. همچنین نتایج نشان می‌دهند که اصلاحات دموکراتیک اگر با اصلاحات نهادی همراه شوند برای کنترل سیاستمداران مؤثرتر هستند.

باتاچاریا و هولدر^۹ (۲۰۱۲) در مطالعه‌ای به بررسی تأثیر آزادی رسانه و دموکراسی بر فساد پرداختند. در این مقاله یک مدل نظریه بازی ارائه شده است که اجازه تغییر کیفیت آزادی رسانه و نهادهای دموکراتیک را می‌دهد. این مدل پیش‌بینی می‌کند که دموکراسی‌سازی و آزادی رسانه دو جزء مکمل در مبارزه با فساد سیاسی هستند. کوترا^{۱۰} و همکاران (۲۰۱۲) به بررسی اثر اندازه دولت و دموکراسی بر فساد با استفاده از داده‌های سالانه ۸۲ کشور از طی سال ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۸ پرداختند. آن‌ها ابتدا اثر اندازه دولت بر فساد را بررسی کردند و به نتایج روشنی دست نیافتند و بعد اثر اندازه دولت بر فساد را با کنترل اثر دموکراسی بررسی کردند. نتایج نشان داد که اگر سطح دموکراسی بالا باشد، هر چه اندازه دولت بزرگ‌تر باشد به فساد کمتری منتهی می‌شود و اگر سطح دموکراسی پایین باشد، هر چه اندازه دولت بزرگ‌تر باشد فساد بیشتر خواهد شد.

علوی و همکاران (۱۳۹۷) در مطالعه خود به دنبال جواب این سؤال هستند که ریشه‌های فساد اداری در سازمان‌های دولتی ایران کدام‌اند؟ برای این منظور ابتدا با استفاده از روش فراتحلیل صد مقاله معتبر خارجی را مرور کرده و در نهایت، با استفاده از روش رگرسیونی به بررسی ریشه‌های فساد اداری ایران طی یک دوره ۱۶ ساله پرداختند. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که برقراری دموکراسی و بهبود کیفیت بوروکراسی، فساد را در بازه زمانی مطالعه کاهش داده، ولی کاهش اندازه دولت، کاهش درآمدهای نفتی و افزایش حاکمیت قانون و افزایش توسعه انسانی، در طی این مدت، بر کاهش فساد اداری مؤثر نبوده است. کریمی و همکاران (۱۳۹۶) در

^۸. Kalenborn & Lessmann

^۹. Bhattacharyya & Holder

^{۱۰}. Kotera

برآورد مدل و یافته‌های تحقیق: در این بخش با استفاده از روش پانل کوانتایل به بررسی عوامل مؤثر بر فساد اداری در کشورهای تولیدکننده نفت در بازه زمانی ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۷ می‌پردازیم. با توجه به اینکه کشورهای تولیدکننده نفت گستره زیادی دارند و از نظر توسعه‌یافتگی در سطوح متفاوتی قرار دارند، برای دستیابی به نتایج صحیح در این مطالعه، این کشورها را به دو گروه کشورهای با سطوح درآمد بالا و کشورهای با سطوح درآمد پایین تقسیم کردیم.

آزمون مانایی:

برای حصول اطمینان از رگرسیون غیرکاذب و در پی آن نتایج نامطمئن، لازم است که چگونگی ایستایی متغیرها موردآزمون قرار گیرد. بدین منظور از آزمون لوین، لین و چو (*LLC*) استفاده شده است. نتایج حاصل از انجام این آزمون در سطح و تفاضل مرتبه اول در جدول (۱) آمده است. اگر مقدار محاسبه شده بزرگ‌تر از مقدار بحرانی رایج باشد آنگاه فرضیه صفر مبنی بر نامانابودن متغیر رد خواهد شد. نتایج جدول (۱) و بررسی مقادیر احتمال متغیرها نشان می‌دهد که در کشورهای تولیدکننده نفت با سطح درآمد سرانه پایین متغیر ضریب جینی و در کشورهای تولیدکننده نفت با سطح درآمد سرانه بالا متغیر شاخص دموکراسی با یک بار تفاضل گیری مانا شده و سایر متغیرها در سطح مانا می‌باشند.

یافته‌های تحقیق:

می‌تواند در شکل‌گیری نتایج دقیق‌تر به محققان کمک کند. همچنین استفاده از رگرسیون پانل کوانتایل در بیان عوامل مؤثر بر فساد برای اولین بار در کشور انجام شده است.

روشن‌شناسی تحقیق:

یک مدل پانل ساده را در نظر بگیرید:

$$y_{it} = x'_{it}\beta_0 + c_i + u_{it} \quad \text{رابطه (۱)}$$

که در آن i نشان‌دهنده کشورها و t ، زمان است. x'_{it} و y_{it} به ترتیب c نشان‌دهنده رشد اقتصادی و برداری از رگرسورها است. β و u نیز به ترتیب نشان‌دهنده برداری از پارامترها و جزء اخلاص است. در روش رگرسیون کوانتایل برای ترکیب‌بندی توابع مختلف چندکی از توزیع شرطی استفاده می‌شود. هر رگرسیون چندکی نیز یک نقطه منحصره‌فرد از توزیع شرطی را فراهم می‌کند. با قراردادن رگرسیون چندک‌های مختلف در کنار یکدیگر یک توزیع کامل از توزیع شرطی اصلی فراهم می‌شود. $Quant_{\theta}(y_{it}, x_{it})$ نشان‌دهنده کوانتایل شرطی θ ام از y_{it} در سطوح داده‌شده از x'_{it} است.

$$Quant_{\theta}(y_{it} | x_{it}, c_i) = x'_{it}\beta + c_i \quad \text{رابطه (۲)}$$

در این رابطه c اثر تغییر مکان بر کوانتایل شرطی متغیر وابسته است. بررسی رگرسیون چندک در تحقیقاتی که دارای توزیع نامتقارن، توزیع با دنباله‌های پهن هستند بسیار اهمیت دارد.

معرفی مدل تحقیق:

در این مطالعه برای بررسی عوامل مؤثر بر فساد اداری در کشورهای منتخب تولیدکننده نفت از رابطه زیر استفاده می‌شود:

$$Y_{it} = A(l)y_{i,t-1} + B_i(l)x_{it} + \eta_t + \mu_i + u_{it}$$

$$X_{it} = C(l)y_{it} + D(l)x_{i,t-1} + \varphi_t + \Psi_i + v_{it}$$

در این رابطه متغیر وابسته، «فساد» است که با *Corruption* و متغیر مستقل «نسبت هزینه‌های دولت به GDP» با *GGDP*، متغیر مستقل «هزینه دولت» با *Gov*، متغیر مستقل «ضریب جینی» با *gini*، متغیر مستقل «دموکراسی» با *demo*، متغیر مستقل «بروکراسی» با *bu* نشان داده شده است.

جدول ۱- آزمون مانایی (لوین، لین و چو)

متغیر	کشورهای با سطح درآمد پایین		کشورهای با سطح درآمد بالا	
	آماره	سطح خطا	آماره	سطح خطا
	در سطح			
<i>Corruption</i>	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	-۲۳/۴۷	۰/۰۰۰
<i>GGDP</i>	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	-۷/۳۹۹	۰/۰۰۰
<i>Gov</i>	۰/۰۰۱	۰/۰۰۰	-۲/۵۳	۰/۰۰۰
<i>gini</i>	۰/۰۰۵	۰/۰۰۰	-۰/۳۲۸	۰/۰۰۰
<i>demo</i>	۰/۰۷۲	۰/۰۰۰	-۴/۱۲	۰/۰۰۰
<i>bu</i>	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	-۶۱/۷۹	۰/۰۰۰
	تفاضل مرتبه اول شاخص‌های نامانا			
<i>gini</i>	-	۰/۰۰۰	-۶/۷۸	-
دموکراسی	۰/۰۰۰	-	-	-۴/۹

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۸.

هم‌انباشتگی بین متغیرهای تحقیق در سطح اطمینان ۹۹ در هر دو گروه از کشورها رد می‌شود؛ بنابراین به‌طور کلی بر اساس هر دو آزمون پدرونی و کائو وجود رابطه بلندمدت بین متغیرهای تحقیق تأیید می‌شود. در نتیجه با وجود رابطه بلندمدت بین متغیرهای تحقیق در هر دو گروه از کشورها می‌توان به برآورد مدل تحقیق با استفاده از روش پانل کوانتایل پرداخت.

آزمون هم‌انباشتگی:

با توجه به اینکه درجه هم‌انباشتگی متغیرها از مرتبه صفر و یک تعیین شده است در ابتدا لازم است با استفاده از آزمون‌های مربوطه، هم‌انباشتگی متغیرها بررسی شوند. در مقاله حاضر از آزمون پدرونی برای بررسی وجود هم‌انباشتگی و رابطه بلندمدت بین متغیرهای تحقیق استفاده شده است. پدرونی به منظور آزمون هم‌جمعی داده‌های پانلی دو نوع آماره آزمون را مطرح کرد. نوع اول مبتنی بر رویکرد درون گروهی^۱ است. این حالت شامل چهار آماره پانلی است. این آماره‌ها نشان‌دهنده متوسط آماره آزمون‌ها سری زمانی هم‌انباشتگی پانلی در طول مقاطع است. آزمون دوم پدرونی مبتنی بر روش بین گروهی^۲ است. در این حالت سه آماره پانلی در نظر گرفته می‌شود. فرضیه صفر برای تمامی آماره‌های آزمون پدرونی بیانگر عدم هم‌انباشتگی و فرضیه مقابل آن اشاره به هم‌انباشتگی بین متغیرهای مدل دارد. در این تحقیق از آزمون پدرونی به روش بین گروهی استفاده شده است. نتایج این آزمون در جدول (۲) ارائه شده است. بر اساس نتایج موجود در جدول (۲) فرضیه صفر مبنی بر عدم هم‌انباشتگی بین متغیرهای تحقیق رد شده و بنابراین وجود هم‌انباشتگی بین متغیرهای تحقیق تأیید می‌شود.

به منظور تأیید صحت نتایج، از آزمون کائو نیز استفاده شده است. این آزمون با استفاده از چهار آماره آزمون ریشه واحد *DF* و یک آماره آزمون ریشه واحد *ADF* انجام می‌شود. در این آماره‌ها فرضیه صفر برابر نبود وجود هم‌انباشتگی و فرضیه مخالف آن وجود هم‌انباشتگی بین متغیرهای مدل است. نتایج آزمون هم‌انباشتگی کائو در جدول (۲) نشان داده شده است. بر اساس نتایج آزمون کائو فرضیه صفر مبنی بر نبود وجود

¹ . Within Dimension 2
² . Between Dimension 3

جدول ۲- آزمون هم‌انباشتگی برای کشورهای تولیدکننده نفت		
آزمون هم‌انباشتگی پانلی پدرونی		
سطح درآمد سرانه بالا	سطح درآمد سرانه پایین	
۳/۵	۶/۴۲	Modified philips-perron t
-۱/۰۴	۱/۴۶	philips-perron t
۰/۱۲	۱/۷۶	Augmented Dicket - Fuller t
آزمون هم‌انباشتگی پانلی کاتو		
-۳/۵۳	-۵/۴۶	Augmented Dicket - Fuller t
-۲/۲۱	-۴/۸	Unadjusted Modified Dicket - Fuller t
-۲/۶۶	-۶/۳	Unadjusted Dicket - Fuller t

منبع: محاسبات پژوهش، ۱۳۹۸.

مثبت و معناداری بر شاخص کاهش فساد اداری دارد؛ به عبارت دیگر در چندک‌های ابتدایی که مقدار فساد بیشتر است افزایش رشد اقتصادی می‌تواند شاخص کاهش فساد اداری را افزایش دهد و به بهبود فساد اداری کمک کند. در مقابل در چندک‌های انتهایی که شاخص کاهش فساد اداری بیشتر یا به عبارت دیگر فساد کمتر است رشد اقتصادی می‌تواند اثر منفی بر شاخص کاهش فساد اداری داشته باشد. اگرچه که این اثر در چندک‌ها انتهایی از لحاظ آماری معنادار نیست.

برآورد مدل پانل کوانتایل: در این بخش با استفاده از روش پانل کوانتایل به بررسی عوامل مؤثر بر فساد اداری در کشورهای تولیدکننده نفت در بازه زمانی ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۷ پرداخته می‌شود. رویکرد رگرسیون کوانتایل قادر است که اثربخشی متغیرهای توضیحی را در چندک‌های مختلف فساد نشان دهد. در این تحقیق از رویکرد پانل کوانتایل مبتنی بر رویکرد بوت استرپ استفاده خواهد شد. نتایج مربوط به تحلیل کشورهای با سطح توسعه پایین در جدول (۳) نشان داده شده است. بر اساس جدول (۳) در کشورهای تولیدکننده نفت با درآمد سرانه پایین، شاخص رشد اقتصادی در چندک دوم و سوم اثر

جدول ۳- تخمین کوانتایل کشورهای تولیدکننده نفت با سطوح درآمدی پایین

۰/۱	۰/۲	۰/۳	۰/۴	۰/۵	۰/۶	۰/۷	۰/۸	۰/۹	
-۰/۰۲۶	-۰/۰۱۳	-۰/۰۱۰	۰/۰۰۷۶	-۰/۰۰۴	-۰/۰۰۸	-۰/۰۰۱۷	-۰/۰۰۲	-۰/۰۰۱	GGDP
-۰/۰۳۸	-۰/۰۲۷	-۰/۰۳۳	-۰/۰۲۸	-۰/۰۲۶	-۰/۰۳۰	۰/۰۰۴	۰/۰۰۲	۰/۰۰۵	GOV
-۰/۰۳۱	-۰/۰۴۸	-۰/۰۵۳	-۰/۰۱۰	-۰/۰۱۴	-۰/۰۲۴۶	-۰/۰۲۶	-۰/۰۲۲	-۰/۰۲۴	BU
-۰/۰۱۷	-۰/۰۷۴	-۰/۰۷۴	-۰/۰۹۲	-۰/۰۱۹	۰/۰۱۵۸	۰/۰۱۲	۰/۰۱۱	۰/۰۱	DEMO
-۰/۰۰۴۷	-۰/۰۰۶۹	-۰/۰۰۹	-۰/۰۰۷	-۰/۰۰۸	-۰/۰۰۶۹	-۰/۰۰۹	-۰/۰۰۴	-۰/۰۰۰۳	GINI
۰/۲۵	۰/۷۸	۰/۷۱	۰/۸۱	۰/۸۷	۰/۸۹	۱/۴	۱/۹	۲/۴	جزء ثابت

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۸.

نتیجه با پژوهش‌های دهمرده و همکاران (۱۳۹۱) و جعفری صمیمی و همکاران (۱۳۹۰) مطابقت دارد. از سوی دیگر، اثر شاخص بروکراسی بر شاخص کاهش فساد در کشورهای تولیدکننده نفت با سطح درآمد پایین در همه چندک‌ها به‌استثنای چندک دوم و سوم منفی و در سطح اطمینان ۹۹ و ۹۵ درصد معنادار است. این شاخص در بازه ۰/۳۱ تا ۰/۱۰ درصد در نوسان است. بدین معنا که سیاست‌هایی اجرا شده پیرامون بهبود بروکراسی در این کشورها به‌دلیل نقش پررنگ دولت در اقتصاد یا به‌درستی اجرا نشده یا کارآمدی را نداشته است؛ بنابراین در عمل شرايطی را برای کاهش فساد اداری ایجاد نکرده است. بر اساس پژوهش آکرمن (۱۹۷۸) دولت‌های بزرگ می‌توانند از طریق بروکراسی بیشتر،

متغیر نسبت هزینه‌های دولت به GDP تا چندک ششم اثر منفی و در سطح اطمینان ۹۹ درصد معناداری بر شاخص کاهش فساد اداری در کشورهای تولیدکننده نفت با سطح درآمد سرانه پایین دارد و پس از آن مثبت می‌شود؛ به عبارت دیگر، در چندک‌های ابتدایی فساد که فساد بیشتر است با افزایش یک واحد در نسبت هزینه‌های دولت به GDP شاخص کاهش فساد اداری در بازه ۰/۲۵ تا ۰/۳۸ واحد کاهش می‌یابد؛ بنابراین می‌توان چنین بیان کرد که افزایش هزینه‌های دولت در کشورهای تولیدکننده نفت با درآمد سرانه پایین هنگامی که شاخص فساد بیشتر است می‌تواند یکی از عوامل مؤثر بر بالابودن فساد به شمار آید. با توجه به ناکارآمدی هزینه‌های دولت در این دسته کشورها این نتیجه دور از انتظار نیست. این

به کاهش فساد کمک کند. رسانه مستقل یکی از نهادهای مهم جامعه است که می‌تواند تخطی‌های صورت گرفته توسط مقامات دولتی را آشکار سازد. این نتیجه با تحقیقات باتاچاریا و هولدر (۲۰۱۵) و بیلگروک، گوئل (۲۰۰۹) هم‌خوانی دارد. در پایان ضریب جینی در همهٔ چندک‌ها به‌استثنای چندک اول و پنجم اثر منفی و در سطح اطمینان ۹۹ درصدی بر کاهش فساد اداری دارد؛ بنابراین افزایش ضریب جینی که به معنای نابرابری بیشتر است باعث افزایش فساد اداری در کشورهای تولیدکنندهٔ نفت با سطح درآمدی بالا می‌شود. این نتیجه با تحقیقات سپهدوست و برجیسیان (۱۳۹۷) مطابقت دارد.

فرصت‌های بیشتری برای شرکت در فعالیت‌هایی که به افزایش فساد منجر می‌شود فراهم کنند. اثر شاخص «دموکراسی» بر شاخص «کاهش فساد» در کشورهای تولیدکنندهٔ نفت با سطح درآمد سرانهٔ پایین در همهٔ چندک‌ها به‌استثنای چندک اول مثبت و در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنادار است، این شاخص در بازهٔ ۰/۱۷ تا ۰/۱۲ درصد در نوسان است؛ به عبارت دیگر، سیاست‌هایی اجرا شده پیرامون بهبود دموکراسی در این کشورها در سطوح مختلف فساد اداری به بهبود شاخص کاهش فساد اداری منجر شده است. اثر شاخص ضریب جینی بر کاهش فساد اداری منفی و معنادار (به‌استثنای دهک ۹) است؛ بنابراین افزایش ضریب جینی که به معنای نابرابری بیشتر در توزیع درآمد است به افزایش فساد اداری منجر خواهد شد. بر اساس نظریه‌های اقتصادی افزایش نابرابری درآمد می‌تواند تمایل افراد به فعالیت‌های رانت‌جویی و رشوه‌خواری را افزایش داده و باعث افزایش فساد اداری شود. بر اساس نتایج برآورد مدل پانل کوانتایل برای کشورهای تولیدکنندهٔ نفت با درآمد سرانهٔ بالا در جدول (۴)، متغیر رشد اقتصادی بر کاهش فساد در چندک‌های ششم تا نهم اثر مثبت و معناداری دارد؛ بنابراین در چندک‌های انتهایی که شاخص کاهش فساد بیشتر (فساد کمتر است) افزایش رشد اقتصادی به بهبود شاخص فساد اداری منجر می‌شود. این نتیجه با تحقیقات توریدیوالتینر^۴ (۲۰۱۶) و صباحی و ملک‌الساداتی (۱۳۸۸) هم‌خوانی دارد.

نسبت هزینه‌های دولت به *GDP* در همهٔ چندک‌ها به‌استثنای چندک دوم و پنجم اثر مثبت و معناداری بر شاخص کاهش فساد اداری دارد؛ به عبارت دیگر مدیریت و هزینه‌های دولت در کشورهای تولیدکنندهٔ نفت با درآمد سرانهٔ بالا هدفمند بوده و می‌تواند به کاهش فساد اداری کمک کند. این نتیجه با تحقیقات کوترا و همکاران (۲۰۱۲) هم‌خوانی دارد. در این راستا با توجه به کارآمدی سیاست‌های دولت، اثر بروکراسی بر کاهش فساد اداری در همهٔ چندک‌ها به‌استثنای چندک پنجم مثبت و معنادار است؛ به عبارت دیگر، بهبود سیستم بروکراسی و کیفیت دیوان‌سالاری در کشورهای تولیدکنندهٔ نفت با درآمد سرانه بالا زمینه‌های کاهش فساد اداری را در همهٔ سطوح فساد اداری فراهم می‌کند. شاخص دموکراسی به‌عنوان یک متغیر سیاسی در همهٔ چندک‌ها به‌استثنای چندک اول و پنجم اثر مثبت و معناداری بر کاهش فساد اداری دارد. به‌عبارت دیگر، افزایش دموکراسی در کشورهای تولیدکنندهٔ نفت با درآمد سرانهٔ بالا نقش مهمی در کاهش فساد اداری ایفا می‌کند؛ بنابراین افزایش دموکراسی از طریق عوامل مختلفی مانند آزادی رسانه می‌تواند

^۱ Billger & Goel

^۴Türedi & Altın

جدول ۴- تخمین کواتایل کشورهای تولیدکننده نفت با سطوح درآمدی بالا

۰/۱	۰/۲	۰/۳	۰/۴	۰/۵	۰/۶	۰/۷	۰/۸	۰/۹	
۰/۰۳	۰/۰۰۵	۰/۰۰۱	۰/۰۰۸	۰/۰۲۲	۰/۰۲	۰/۰۲۲	۰/۰۴	۰/۰۸	GGDP
۰/۰۸	-۰/۰۰۳	۰/۰۲	۰/۰۱۷	۰/۰۲۷	۰/۰۴	۰/۰۳۴	۰/۰۲۸	۰/۰۳۵	GOV
۱/۲۸	۱/۱۲	۰/۰۶	۱/۰۱	۰/۹۲	۰/۸۷	۰/۸۹	۰/۸۹	۰/۸۵	BU
۰/۱۳	۰/۵۳	۰/۷۹	۰/۸۷	۰/۸۶	۰/۷۳	۰/۵۰	۰/۴۹	۰/۵۶	DEMO
-۰/۰۰۱۹	-۰/۰۴	-۰/۰۵	-۰/۰۵	-۰/۰۴۷	-۰/۰۵	-۰/۰۵	-۰/۰۶	-۰/۰۶	GINI
-۳/۹	-۱/۷۴	-۲/۹	-۳/۲۸	-۳/۱۴	-۲/۱۴	-۲/۱۴	۰/۱۶	-۰/۰۴	جز ثابت

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۸.

نتیجه‌گیری:

هدف از مقاله حاضر بررسی اثر عوامل اقتصادی، سیاسی و اجتماعی بر شاخص فساد اداری در کشورهای تولیدکننده نفت در بازه زمانی ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۷ است. با توجه به ویژگی توسعه‌یافتگی کشورهای مطالعه‌شده، این کشورها به دو گروه کشورهای با سطوح درآمد بالا و کشورهای با سطوح درآمد پایین تقسیم می‌شوند. به طوری که کشورهایی با درآمد سرانه بیش از ۳۰ هزار دلار به‌عنوان کشورهای با سطوح درآمد بالا و کشورهایی با درآمد سرانه کمتر از این مقدار به‌عنوان کشورهای با سطوح درآمد پایین طبقه‌بندی می‌شوند. با توجه به اهداف تحقیق از متغیرهای رشد اقتصادی، اندازه دولت و همچنین ضریب جینی به‌عنوان متغیرهای اقتصادی و اجتماعی مؤثر بر شاخص فساد اداری استفاده شده است. همچنین از دو متغیر دموکراسی و بروکراسی به‌عنوان دو شاخص سیاسی که می‌تواند بر سطح فساد در کشورهای بررسی‌شده اثرگذار باشند، استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که در کشورهای تولیدکننده نفت با درآمد سرانه پایین، شاخص رشد اقتصادی در چندک دوم و سوم اثر مثبت و معناداری بر شاخص کاهش فساد اداری دارد. متغیر نسبت هزینه‌های دولت به GDP تا چندک ششم اثر منفی و معناداری بر شاخص کاهش فساد اداری دارد؛ بنابراین می‌توان چنین بیان کرد که در کشورهای تولیدکننده نفت با درآمد سرانه پایین، افزایش هزینه‌های دولت کارآمدی لازم را ندارد و زمینه افزایش فساد را فراهم آورده است. همچنین اثر شاخص بروکراسی بر شاخص کاهش فساد در همه چندک‌ها به‌استثنای چندک دوم و سوم منفی و معنادار است. این نتیجه نشان می‌دهد که در کشورهای تولیدکننده نفت با درآمد سرانه پایین، سیاست‌های اجراشده پیرامون بهبود بروکراسی در این کشورها به‌دلیل نقش پررنگ دولت کارایی لازم را ندارد. اثر شاخص دموکراسی بر شاخص کاهش فساد در

ملاحظات اخلاقی:

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

کشورهای تولیدکننده نفت با سطح درآمد سرانه پایین در همه چندک‌ها به‌استثنای چندک اول مثبت و در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنادار است؛ به عبارت دیگر افزایش دموکراسی که می‌توان خود را در آزادی رسانه و شفافیت اقتصادی نشان دهد می‌تواند زمینه کاهش شاخص فساد اداری را فراهم سازد. اثر شاخص ضریب جینی بر کاهش فساد اداری منفی و معنادار (به‌استثنای دهک ۹) است؛ بنابراین افزایش ضریب جینی که به معنای نابرابری بیشتر در توزیع درآمد است به افزایش فساد اداری منجر خواهد شد. بر اساس نتایج برآورد مدل پانل کواتایل برای کشورهای تولیدکننده نفت با درآمد سرانه بالا متغیر رشد اقتصادی بر کاهش فساد در چندک‌های ششم تا نهم اثر مثبت و معناداری دارد؛ بنابراین در چندک‌های انتهایی افزایش رشد اقتصادی می‌تواند به کاهش فساد منجر شود. نسبت هزینه‌های دولت به GDP در همه چندک‌ها به‌استثنای چندک دوم و پنجم اثر مثبت و معناداری بر شاخص کاهش فساد اداری دارد؛ به عبارت دیگر مدیریت و هزینه‌های دولت در کشورهای تولیدکننده نفت با درآمد سرانه بالا هدفمند بوده و می‌تواند به کاهش فساد اداری کمک کند. در این راستا با توجه به کارآمدی سیاست‌های دولت اثر بروکراسی بر کاهش فساد اداری در همه چندک‌ها به‌استثنای چندک پنجم مثبت و معنادار است. شاخص دموکراسی نیز در همه چندک‌ها به‌استثنای چندک اول و پنجم اثر مثبت و معناداری بر کاهش فساد اداری دارد؛ بنابراین افزایش دموکراسی از طریق عوامل مختلفی مانند آزادی رسانه می‌تواند به کاهش فساد کمک کند. در پایان ضریب جینی در همه چندک‌ها به‌استثنای چندک اول و پنجم اثر منفی و در سطح اطمینان ۹۹ درصدی بر کاهش فساد اداری دارد؛ بنابراین افزایش ضریب جینی که به معنای نابرابری بیشتر است باعث افزایش فساد اداری در کشورهای تولیدکننده نفت با سطح درآمدی بالا می‌شود.

حامی مالی: هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله

تأمین شد. **تعارض منافع:** بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References:

- Ackerman, R.S. (1978). *Corruption: A Study in Political Economy*. Academic Press, 12-16
- Alavi, M.; Faghihi, A.; Moosa khani M.; & Najaf Beigi, R. (2018). To study bureaucracy corruption roots in Iran government organizations. *Iran Management Sciences Chapter*, 13(49), 1-16.
- Anvari, E., Salah Manesh, A.; Sheykh Ansari, M. Moradi, M. (2016). Do the Interactions between Corruption and Financial Liberalization.Economic Growth? Evidence from OPEC. *Quarterly Journal of Economic Growth and Development*, 6(24), 119-132.
- Ata, A. Y., & Arvas, M. A. (2011). Determinants of economic corruption: a cross-country data analysis. *International Journal of Business and Social Science*, 2(13), 161-169.
- Becker, Howard S. (1968). Social observation and social case studies, in Sills, D.L. (ed.), *International Encyclopedia of the Social Sciences*, 11(2), 112-117.
- Bhattacharyya, S., & Hodler, R. (2012). Media Freedom and Democracy: Complements or Substitutes in the Fight against Corruption? Centre for the Study of African Economies, WPS/2012-02, 1-31.
- Billger, S. M., & Goel, R. K. (2009). Do existing corruption levels matter in controlling corruption? Cross-country quantile regression estimates. *Journal of Development Economics*, 90(2), 299-305.
- Dahmardeh, N.; Alizadeh, M.; Zeidizade, S. (2012). Examining Effect of Government Size on Corruption; With Emphasis on the Role of Democracy in MENA. *Regional Economy and Development Magazine*, 4, 48- 74.
- Damania, R., Fredriksson, P. G., & Mani, M. (2004). The persistence of corruption and regulatory compliance failures: theory and evidence. *Public choice*, 121(3-4), 363-390.
- Delangizan, S.; Karimi, M.; Khalvandi, Z. (2014). To examine economy knowledge based index effect on financial corruption understanding and growth (dynamic panel data approach). *Growth Researches and Economical Development*, 4(15), 87- 104.
- Esfahaney, P. (2017). The Effect of Combining Economic Activities on Corruption; A Case Study of Developing Countries. *Quarterly Journal of Economic Growth and Development*, 7(27), 157-170.
- Ghaniy, N., & Hastiadi, F. F. (2017). Political, social and economic determinants of corruption. *International Journal Economics and Financial Issues*, 7(4), 144-149.
- Gupta, S., Davoodi, H., & Alonso-Terme, R. (2002). Does corruption affect income inequality and poverty? *Economics of Governance*, 3(1), 23-45.
- Jafari S.; Ahmad, E.; Zahra S. (2011). Corruption, government size and extent of economy play in growth models. *Commerce Research Chapter*, 61, 113-134.
- Kalenborn, C., & Lessmann, C. (2013). The impact of democracy and press freedom on corruption: Conditionality matters. *Journal of Policy Modeling*, 35(6), 857-886.
- Karimi, S.; Gilak Hakim Abadi. MT.; & Nabati, A. (2017). Financial corruption and women employment in selected countries. *Women Bulletin*, 8(22), 81-65.
- Kotera, G., Okada, K., & Samreth, S. (2012). Government size, democracy, and corruption: An empirical investigation. *Economic Modelling*, 29(6), 2340-2348.
- Li, H., Xu, L.C., Zou, H. (2000) Corruption, Income Distribution and Growth. *Economics and Politics* 12(2): 155-185.
- Persson, T., Tabellini, G., & Trebbi, F. (2003). Electoral rules and corruption. *Jour European Economic Association*, 1(4), 958-989.
- Rahmani, T.; Isfahani, P. (2016). The effect of economical activities compound on corruption: Iran and OPEC countries case study. *Iran Applicable Economical Studies Scientific-Research Chapter*, 5(19), 187-210.
- Rose-Ackerman, S. (1975). The economics of corruption. *Journal of Public Economics*, 4(2), 187-203.
- Sabahi, A. & Malek al sadati, S. (2009). The effect of controlling financial corruption on economical growth. *Commerce Bulletin*, 14(53), 131-158.
- Sepehr doost, H.; Berjisian, A. (2016). The effect of democracy contxtual variables on controlling economical corruption; Emphasizing on Possession Rights. *Monetary-Bankary Researches*, 9(29), 457- 485.
- Soreide, T. (2014). Drivers of Corruption: A Brief review. *World Bank Studies*. Washington, DC: World Bank. Doi: 10.1596/978-1-4648-0401-4. License: Creative Commons Attribution CC By3.0 IGO.
- Sulemana, I., & Kpienbaareh, D. (2018). An empirical examination of the relationship between income inequality and corruption in Africa. *Economic Analysis Policy*, 60, 27-42.
- Türedi, S., & Altuner, A. (2016). Economic and Political Factors Affecting Corruption in Developing. *Int. J. Eco. Res*, 7(1), 104-120.
- Ushie, V., O. Adeniyi & S. Akongwale. (2012). Oil Revenues, Institutions and Macroeconomic Performance in Nigeria. *CSEA Working Paper WPS/12/02*.
- Wheeler, S. M. (2002). The new regionalism: Key characteristics of an emerging movement. *Journal American Planning Association*, 68(3), 267-278.